Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta

Asia: E 148/2020 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto valtioneuvoston E-kirjeestä koskien Suomen ennakkovaikuttamista ajokorttidirektiviin uudistukseen

1 Taustaa

Euroopan parlamentin ja neuvoston ajokorteista annettu direktiivi 2006/126/EY, jäljempänä ajokorttidirektiivi, annettiin vuonna 2006, ja sitä alettiin soveltaa tammikuussa 2013. Euroopan komissio käynnisti ajokorttidirektiivin arvioinnin vuonna 2020 työohjelmansa mukaisesti. Osana direktiivin jälkiarviointia toteutetaan julkinen kuuleminen. Julkinen kuuleminen on avoinna 28.10.2020–20.1.2021.

Arvioinnin tarkoituksena on arvioida nykyistä ajokorttidirektiiviä ja tunnistaa sen mahdolliset ongelmat ja niiden taustatekijät. Arvioinnin tuloksien perusteella Euroopan komissio saattaa päättää direktiivin tarkistamisesta.

2 Poimintoja ennakkovaikuttamislinjauksista

Seuraavia ennakkovaikuttamislinjauksia esitetään hyödynnettäviksi vaikuttamisessa direktiivin mahdolliseen uudistamiseen.

Suomi pitää tärkeänä ajokorttidirektiivin jälkiarviointia ja kannattaa arvioinnin tulosten pohjalta mahdollisesti käynnistyvää direktiivin tarkistamista. Suomi katsoo, että ajokorttidirektiiviä olisi tarpeen päivittää, selkeyttää ja johdonmukaistaa tietyiltä osin.

Ajokorttidirektiivin soveltamisen aikana liikenneturvallisuus on yleisesti parantunut Suomessa ja tieliikenneonnettomuuksien määrä laskenut. Suomi pitää liikenneturvallisuuden ylläpitämistä ja edelleen parantamista olennaisina tavoitteina myös jatkossa.

Suomen mukaan ajokorttidirektiiviin tulisi lisätä joustavuutta ja siinä tulisi nykyistä paremmin huomioida jäsenvaltioiden kansalliset erityisolosuhteet, kuten etäisyydet ja ilmasto, ja niiden asettamat haasteet liikkumiselle.

Suomi katsoo, että ajokorttidirektiiviä tulisi muuttaa siten, että se parantaisi nuorten turvallisia liikkumismahdollisuuksia sallimalla nuorten käyttöön esimerkiksi kevytauton kaltaisen ajoneuvon. Turvallisten liikkumisvaihtoehtojen lisääminen ja kansallisten erityisolosuhteiden

huomiointi voisi vaikuttaa myönteisesti myös yleiseen liikenneturvallisuuteen.

Lisäksi Suomi katsoo, että direktiiviä uudistettaessa tulisi olla mahdollista arvioida tarpeen mukaan direktiivin soveltamisalaa ja siinä säädettäviä ikärajoja tai niiden selkeyttämistä kaikkien eri ajoneuvotyyppien osalta, muun muassa tavaraliikenteen tarpeet huomioiden.

Suomi katsoo, että ajokorttidirektiivissä pitäisi nykyistä paremmin huomioida automaation, digitalisaation ja teknologian kehitys. Direktiivin mahdollisessa tarkistamisessa on syytä huomioida jäsenvaltioiden väliset erot digitalisaation hyödyntämisessä ja lisätä nykyistä enemmän joustavuutta.

Suomen mukaan ajokorttidirektiivin suhdetta muuhun Euroopan unionin lainsäädäntöön tulisi tarkastella ja korjata mahdolliset sääntelyiden väliset epäjohdonmukaisuudet.

3 Ennakkovaikuttaminen

Suomi vaikuttaa ajokorttidirektiivin mahdolliseen tarkistamiseen ja direktiivin sisältöön ennakoivasti muun muassa vastaamalla julkiseen kuulemiseen.

Ennakkovaikuttamisessa keskeisimpänä teemana nousee esiin nuorten turvallisten liikkumismahdollisuuksien parantaminen. Kevytautolakien kumoamisen (HE 128/2020 vp) yhteydessä liikenne- ja viestintävaliokunta lausui mietinnössään (LiVM 8/2020 vp – HE 128/2020 vp) pitävänsä erittäin tärkeänä, että Suomi pyrkii kaikin keinoin vaikuttamaan ajokorttidirektiivin uudistamistyöhön siten, että kevytauton kaltainen ajoneuvo voidaan saada käyttöön nuorille heidän liikenneturvallisuuttaan parantamaan. Lisäksi valiokunta korosti mietinnössään muun muassa liikenneturvallisuusnäkökohtia kevytauton kaltaista ajoneuvoa ja tarvittavaa sääntelyä suunniteltaessa.

Liikenne- ja viestintäministeriö on marraskuussa 2020 aloittanut nuorten turvallisten liikkumismahdollisuuksien parantamista koskevan vaikuttamissuunnitelman laatimisen. Vaikuttamissuunnitelman lisäksi laaditaan erillinen englanninkielinen vaikuttamispaperi, jossa esitetään konkreettisia vaihtoehtoja ajokorttidirektiivin uudistamiseksi niin, että nuorten käyttöön voitaisiin saada kevytauton kaltainen ajoneuvo. Ministeriö arvioi ja tarkastelee konkreettisia vaihtoehtoja yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Vaikuttamissuunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi alkuvuoden 2021 aikana.

4 Seuraavat askeleet

Arvioinnin pohjalta Euroopan komissio tekee päätöksen siitä, tuleeko se ehdottamaan muutoksia direktiiviin. Komissio ei ole antanut tarkkaa aikataulua mahdolliselle muutosehdotukselle. Mahdollista ehdotusta ajokorttidirektiivin uudistamisesta arvioidaan odotettavaksi aikaisintaan loppuvuodesta 2021 tai alkuvuodesta 2022.

Monika Mutanen
ylitarkastaja